

A SZOCIALIZMUS VÁLSÁGA MAGYARORSZÁGON

A REFORM LEÁLLÍTÁSA

- 1968 – a prágai tavasz fegyveres leverése
- köv.: a változásokat Magyarországon kizárólag a gazdaság területére akarták korlátozni
- köv.: lefékezi a folyamatot
- 1972 után: a szovjet irányvonal képviselői és a reformok ellenzői háttérbe szorították az új gazdasági mechanizmust támogató politikusokat
- jelszó: a munkásérdekek védelme- a társadalmi egyenlőség és igazságosság védelme
- ok: a reformok következetes végrehajtása a szocializmus felszámolásához vezetne
- jelentősége: a piaci viszonyokhoz való alkalmazkodás elvetése
- 1974. a reform végleges leállítása (Nyers Rezső és Fock Jenő félreállítása)
- 1973/74: értelmiségiek ellen is támadás: sajtóperek, elbocsátások

A VISZONYLAGOS JÓLÉT – ÉS GAZDASÁGI VÁLSÁG

- Reformviták: a pártvezetésen belül zajlanak
- A hatalmi elit belső konfliktusa
- Köv.: a társadalom eltávolodik a politikai elitől
- Lakosság: egyéni vagyonszerzés, vásárlási és utazási lehetőségek megragadása
- Köv.: a lakosság nem látta tisztán az eladósodás mértékét és a válság súlyosságát
- Mezőgazdaság: sikerágazat maradt
- Háztáji gazdaság: továbbra is fontos: zöldség –és gyümölcsstermesztés, sertéstartás
- Infrastrukturális beruházások: átadása: elterelik a figyelmet a válságról
- Pl.: budapesti metró (1970)
- Balatoni autópálya első szakasza (1975)
- Külpolitika: rendkívül sikeres – kapcsolatok kiépítése a korábban ellenségnek tekintett nyugati országokkal: Ausztria, NSZK, Vatikán, USA
- Köv.: USA visszaadta a Szent Kornát és a koronázási jelvényeket -1978. Jimmy Carter
- Pozitív eredmény: nemzetközi vonatkozásban napirendre került a határokon túli magyarok (elsősorban az erdélyi) helyzete

A KIBONTAKOZÓ VÁLSÁG

- 1973: olajválság
- de: MO a KGST tagja maradt + tervgazdálkodás
- propaganda- szöveg: „a világgazdaság kedvezőtlen hatásai nem gyűrűznek be hozzánk” – ez nem igaz
- az olajat a világpiacon kellett megvenni
- Köv.: súlyos gazdasági teher a gazdaság minden ágazatában
- 1973 után: a cserearány-romlás Magyarországot is érintette
- a magyar termékekért (autóbusz, televízió) kevesebb nyersanyagot és energiát lehetett vásárolni
- Köv.: a magyar gazdaság világpiacon helyzete folyamatosan romlott
- Köv.: nyugati kölcsönök felvétele – 1981. belépés a Nemzetközi Valutaalapba és a Világbankba – emiatt szovjet neheztelés
- De: ez nem oldja meg a válságot
- Téves gazdaságirányítási elképzelések: az olajválság csak átmeneti

- A nyugati kölcsönök elindítják a nehézipari beruházásokat – ezek majd fedezik a hitelek költségeit
- + az életszínvonal szinten tartása politikai kérdés
- Eredmény: a hetvenes évek végére nyilvánvalóvá vált, hogy súlyos gazdasági válság bontakozik ki
- Köv.: a gazdasági reformpolitikát újraindítják a hetvenes évek végén
- De: politikai változások nem történnek és a gazdasági válság is elkerülhetetlen
- Eladósodási spirál beindulása: a régi adósságok törlesztéséhez újabb kölcsönöket kellett felvenni – egyre rosszabb feltételek mellett
- 1979: megszorító intézkedések: áremelések, reálbércsökkenés
- DE: az adósságcsapda így megoldhatatlan
- Nyolcvanas évek közepe: a magyar gazdaság ismét válságos helyzetbe került

ELMÉLYÜLŐ GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁLSÁG

- Az ország eladósodott
- 80-as évek: gazdasági reformok – eredménytelenek
- Köv.: nyilvánvalóvá válik, hogy a tervgazdálkodás nem tudja felvenni a versenyt a piacgazdasággal
- Köv.: a korábbi életszínvonal fenntartása lehetetlen
- Problémák: ingyenes egészségügyi ellátás, teljes foglalkoztatottság, kiegyenlített életszínvonal
- Köv.: romló életkörülmények, elszegényedés, népességcsökkenés – szociális problémák
- Köv.: társadalmi válság – egyre nagyobb tömegek utasítják el a rendszert
- Értelmiségi ellenzéki csoport: Beszélő (Solt Ottília), Párizsi Füzetek, szamizdat
- Egyetemeken: ellenzéki fiatalok támogatják az illegális csoportot